

Mullhyttan, 2025-03-30

## **Angående Samrådsmöte Nobelbana den 18 mars 2025, Fjugesta**

Företaget Oslo-Stockholm 2.55 AB (OS 2.55 AB) utreder förutsättningar för ny banväsdragning kallat Nobelbana. Det noteras att OS 2.55 AB finansieras av skattemedel från bl.a. de kommuner som vill erhålla egen nytta av snabbspår för framtida pendeltrafik och ev. godstrafik. Lekebergs kommun är inte delägare i OS 2.55 AB men kommunens invånare bekostar ändå bolagets verksamhet via sin skatt till Region Örebro.

OS 2.55 AB har bjudit in Lekeberg kommuns invånare till samråd för att inhämta synpunkter och där det anvisas att dela med sig av sina kunskaper till bolaget inför dess arbete med att rangordna placeringsalternativ för sin korridor.

### **Skog och lantbruket som kulturbärare i Lekebergs kommun**

Ett av alternativen till korridor som förekommit är förlagd rakt igenom Södra Kilsbergens sammanhängande skogsmarker, tvärs över eller förbi två ostörda, tysta sjöar Ölen och Multen (med flodpärlmussla), vidare igenom Lekeberg kommuns kulturlandskap, förbi små lugna samhällen med områdestypiska Bergsmansgårdar, torp och småskaliga lantbruk varav en del sköts av s.k. "månskensbönder" på sin fritid.

Naturområdena i Södra Kilsbergen består av en vital, robust och oexploaterad helhet av skogsmark som ägs och brukas av många små självverksamma skogsägare i väl fungerande arrondering. Skogsförvaltningen är lokalt förankrad, många kommuninvånare i Lekeberg har direkt eller indirekt sin försörjning från skogen och lantbruket. Mångfalden av markägare, med sin rådighet över mark med inslag av djurhållning gör att det finns kunskap, vilja och förmåga att vårda och återskapa höga naturvärden. Skogsbruket är inte alltid strikt produktionsinriktat utan mycket sparas "bara för att det är vackert" med ett långsiktigt perspektiv i ett landskap som är värt att värna. Det är f.ö. utifrån dessa privata s.k. "bondskogar" Länsstyrelsen hittar areal som de omvandlar till naturreservat och Natura2000 (alltjämt beroende av lokala resurser och kunnande som kan föra vidare skötsel och förvaltningen).

Noterbart är att Södra Kilsbergens marker utgör vattendelare i Sverige d.v.s. området försörjer både öst- och västkust med dess rena vatten. En dragning av korridor skulle erfordra extra miljöhänsyn och behöva beakta samhällsskydd då införsel av föroreningar till området riskerar fortplantas till de låglänta vattentäkterna och till livsmedelsproduktionen.

Skogarnas gemensamma beskaffenhet i Lekebergs kommun och de livsutrymmen som har lämnats och skapats i Södra Kilsbergen har visat att skogen tål att både brukas hållbart och samtidigt bidra till egen försörjningsgrad som i sin tur genererar skatteintäkter till lokalsamhället. Klimatnytta finns allredan på plats inom skogsförvaltningen tack vare en repetitiv kolinlagring där naturen ger tillbaka i mångfald av djurliv, fåglar, insekter, växter och möjlighet att bedriva friluftsliv. Inom en snar framtid förväntas alternativa inkomstkällor ta form inom Sverige och EU när skogsägare får betalt genom att *avstå* avverkning för fortsatt kolinbindning när handel med utsläppsrätter etableras. Lekeberg kommuns ostörda sammanhängande skogar lämpar sig särskilt väl för detta ändamål till gagn för fritt viltliv,

människors hälsa och ett överlämnande av välstånd till nästa generation som får motsvarande möjlighet att uppleva tyst, frisk natur som framtidsscenario.

Det går att hävda att det småskaliga skog och lantbruket inom Lekebergs kommun är kulturbärande där landsbygdens sätt att leva nära sina skogar ger en identitet och förankring. Lekeberg kommuns attraktionskraft för nyinflyttning ligger i att erbjuda närhet till historiska kulturlandskap, fredad natur och tillgång till det småskaliga lokala samhället med skogsbruk och lantbruk som tillhandahåller närproducerad mat.

### **Synpunkt på samrådets representation – påverkan på Lekeberg kommun**

OS 2.55 AB är ett bolag med syfte att utreda Nobelbana med snabbspår i korridor. Det är utifrån en bolagsdriven form som samråd har hållits direkt med lokalsamhället i Lekebergs kommun för att inhämta dess kunskap inför bolagets kommande rangordning av korridorer.

Korridorers dragning har redan skapat oro. Man ser i samrådet hur skogar, sjöar, markområden, samhällen och livsverk klyvs på ett sätt som hotar den egna livssituationen och försörjningen. Korridorens oåterkalleliga ingrepp och tillförsel av nya miljörisker till natur, djurliv, vatten och mark har medfört avvaktan i investeringsbeslut och skapat osäkerhet om fastigheters värde vid eventuellt förändrade förutsättningar för privat skogsägande inom Lekebergs kommun.

Det går att ifrågasätta OS 2.55 ABs agenda som trots Trafikverkets medverkan i styrgrupp är begränsad till enbart lobbying för en ny kostsam spårdragning via Örebro Airport. Det förefaller anmärkningsvärt att motsvarande medel och engagemang inte har tillskjutits för att analysera vilka tidsvinster som går att uppnå med utgångspunkt i befintlig infrastruktur: T.ex. tidsoptimerande åtgärder i nuvarande rälsystem via Hallsberg, eller parallellt snabbspår utmed befintlig räls eller en Nobelkorridor i direkt anslutning till E18, för att nämna några. Samtliga listade alternativ skulle sannolikt medföra tidigare driftsdatum (med tidsvinst i sig) och innebära mer legitim och proportionerlig användning av skattemedel samtidigt som Lekeberg kommuns näringar och invånare skulle förskonas ingreppet av korridor.

Sammanfattningsvis är frågeställning om en korridor genom Lekebergs kommun i första hand ett ärende för kommunens lokala politiker att ta ställning till. Spårdragning för en genomfart av snabbtåg ställer landsbygdskommunens förutsättningar till egen försörjning och goda livsvillkor gentemot grannkommuners urbana intresse att bl.a. erhålla tidsvinst i sin pendling via Örebro Airport. Det rekommenderas att OS 2.55 AB involverar Lekeberg kommuns politiker i separat forum där kommunens politik får möjlighet att ta ställning, beakta konsekvenser för egna ekonomin, påverkan på närmiljö, invånarnas hälsa och förmåga till självförsörjning och där inte minst kulturella och historiska hänsyn värderas.

Lena Cederblad

Fallhyttans Gård med verksamhet inom blandat skog och lantbruk

Tel: 0707-999588